

quam ex parte naturæ, ut possit terminari : tum etiam quia ex parte personalitatis creatæ est specialis repugnantia, ut non possit esse terminus alienæ naturæ, ut infra videbimus. Unde personæ infinitæ proprium est, non solum terminare plures naturas, quia plures sunt, sed etiam quia proprium illius est, naturam extraneam terminare.

5. *Objectio secunda.* — Sed objicit secundo Scotus, quia repugnat ejusdem effectus dari plures causas totales, simul concurrentes; ergo repugnat eamdem naturam simul dependere a multis personis, quia dependeret ab unaquaque, tanquam a loto et adæquo termino. Respondeat Cajetanus negando consequentiam, quia dependentia a termino, alterius est rationis quam dependentia effectus a causa; et hæc est prioris generis, et non posterioris; in illo autem genere dependentia a termino, non repugnat unum æque pendere a multis, sic enim una relatio interdum respicit plures terminos. Sed hæc responsio fundatur in opinione quadam satis dubia, nam fortasse magis repugnat unam relationem pendere, seu respicere plures terminos, quam unum effectum pendere a multis causis totalibus, quia illa dependentia est magis intrinseca et essentialis, et quasi formalis; magis autem repugnat eundem effectum constitui pluribus formis adæquatius, et ejusdem rationis, quam pendere a multis efficientibus.

6. *Natura a tribus personis necessario per tres uniones assumeretur.* — Deinde quod ad præsentem questionem attinet, constat non posse eamdem naturam creatam ita assumi a tribus personis proxime et immediate, ut nunc loquimur, ut per eamdem indivisibilem unionem omnibus uniatur, aut per eamdem relationem unionis ad omnes referatur; quod probatur aperte, quia unio ad unam personam non penderet ab unione ad aliam, neque e converso, et unaquæque earum intrinsece penderet a suo termino; essent ergo diversæ. Item, si nunc Pater assumeret eamdem humanitatem, quæ est in Verbo, necessarium esset humanitatem illam mutari, quia non potest fieri nova unio sine nova alicujus extremi mutatione; sed humanitas non mutatur, nisi quia reciperet novum modum unionis, et consequenter novam relationem, quæ sequitur posito novo fundamento; quia nullum aliud genus mutationis ibi intervenire potest, neque est necessarium ad effectum intentum. Denique non potest unum corpus

constitui in duobus locis, quin in eis habeat diversos modos existendi, seu diversas præsentias, vel relationes, nec potest una anima uniri distinctis corporibus, quin ad illa habeat diversas uniones; ergo similiter, etc.

7. *Responsio.* — Ex hoc ergo petenda est propria solutio argumenti; quidquid enim sit de antecedenti (de quo disputare nolo, quia philosophicum est, quanquam ego falsum illud esse existimo, de potentia absoluta loquendo), male tamen proposito applicatur, quia humanitas assumpta in sua entitate non pendet proprie a persona assumente, tanquam ab influente in illam propriam entitatem quam habet, ut quædam natura realis est, sed ad summum pendet modo explicato quæstione præcedenti, tanquam a conditione vel termino requisito; nihil autem repugnat quod natura simul habeat plures conditiones singulas per se sufficientes, seu plures terminos in ordine ad plures uniones. Quocirca hæc dependentia a persona assumente ut a termino propriissime est in unione et subsistentia; unde, si eadem humanitas assumeretur a multis, licet natura esset una, tamen proprius effectus assumptionis, et dependentia, quæ inde oritur, non esset una, sed multiplex; essent enim tres uniones diversæ, quarum unaquæque a suo termino penderet. In quo est etiam magna differentia inter causam efficientem respectu sui effectus, et terminum hujus assumptionis; nam, si tres cause totales efficerent eundem effectum, darent illi idem esse, et ideo proprie esset unus effectus a tribus causis; hic autem tres personæ assumentes communicarent eidem humanitati tria esse, seu tres subsistentias diversas, mediis tribus unionibus distinctis. Et ideo in hoc revera non est simile quod affertur; magis vero simile esset, si Deus eamdem albedinem in diversis subjectis poneret, in quibus haberet plures terminos, et plures inhærentias, quod sane non videtur magis repugnare, quam constituere duo corpora in eodem loco, ubi, quamvis locus sufficienter repleatur uno corpore, Deus tamen facit ut simul et æque sufficienter repleatur ab alio, ubi non proprius modus existendi in tali loco, seu replendi tale spatium, distinctus est in unoquoque corpore.

8. Et ex hac solutione obiter colligitur primo, quod si humanitas assumeretur ab hoc Deo præcise, juxta modum dictum in prædicta sectione, modus unionis existens in hu-

manitate esset distinctus a modo unionis, quem nunc habet humanitas in persona Verbi, et ab omni modo quem haberet unita cuilibet personæ. Hoc patet ex dictis, quia isti modi unionis sunt re ipsa separabiles inter se; nunc enim habet humanitas unionem ad Verbum, et non propriam illam unionem ad hunc Deum, ut supra contra Durandum ostendimus; et e contrario, si hic Deus præcise assumeret humanitatem, non esset in illa ille modus unionis ad Verbum, qui nunc est in humanitate Christi, quia unio esset indifferens, et æque communis omnibus personis; cujus signum est, quia relationes habent terminos diversos, quia alia terminatur ad unam personam ut sic, alia vero ad omnes, ut sunt unus Deus. Ex quo fit secundo, quod si una humanitas assumeretur immediate et proxime a tribus personis, non necessario haberet illum speciale modum unionis, quem potest habere ad hunc Deum secundum sé, quia hic modus non necessario sequitur ex unione ad personam, ut nunc patet in persona Verbi; neque ergo sequeretur ex unione, seu potius ex unionibus ad omnes tres personas, quia omnes sunt ejusdem rationis. Tertio tandem licet ex dictis colligere, quamvis hoc non sit necessarium, posse tamen ita fieri, quia sicut una humanitas potest simul terminari a tribus personis, ita etiam ab hoc Deo, ut sit simul cum ipsis personis, quia non magis, imo minus repugnat eamdem naturam terminari subsistentia absoluta et relativa, quam terminari pluribus relativis.

9. *Objectio tertia.* — *Responsio.* — Tertia et major difficultas in hac sententia est, quia ex illa sequi videtur humanitatem semel terminatam posse iterum assumi, priori termino conservato, unde fiet consequens ut possit etiam assumi humanitas existens in propria persona. Sed hæc difficultas tractanda est infra, disputatione sequenti, in propria disputatione de hac re, et ideo hic solum respondeo humanitatem terminatam ut sic non posse iterum assumi, quod est dicere, personam ipsam non posse assumi, seu terminum ultimum naturæ non posse iterum terminari, quod est per se clarum, ut infra etiam dicimus; at vero humanitas semel terminata potest est secundum se iterum assumi et terminari, præsertim quando ille terminus est extrinsecus, quia licet sit per unionem conjunctus, semper tamen manet omnino distinctus a natura, et ita potest ipsa natura assumi, non assumpto termino. An vero in hoc sit

specialis repugnantia, quando terminus est intrinsecus, seu personalitas connaturalis, dicemus citato loco.

10. Dices : ex parte ipsius unionis videtur esse repugnantia, quia cum unio sit modus naturæ in illa existens, non videtur posse assumi natura unita alteri personæ, conservata unione, quin assumatur ipsa unio, quod apertere repugnat, unde inter ipsas uniones ad terminos distinctos videtur esse repugnantia formalis. Respondeatur, licet unio sit modus naturæ, tamen ex natura rei ab illa distingui, et ideo non oportere ut assumendo naturam assumatur ipsa unio, et ideo non est tanta repugnantia formalis inter ipsas uniones, ut contradictionem involvat in eamdem naturam simul convenire; sicut si corpus existens in uno loco constituitur in alio, licet modus existendi in uno loco sit in ipso corpore, nihilominus illemodum non constituitur in alio loco, sed ipsum tantum corpus; quod etiam videtur est in modo sacramentali, quem corpus Christi habet in Eucharistia; nam, licet idem numero corpus Christi constituitur sub diversis speciebus consecratis, non tamen idem numero modus existendi, quem habet sub his speciebus, sub aliis ponitur.

11. *Objectio quarta.* — Quarta difficultas est, quia in eo casu tres personæ nec essent plures homines propter unitatem humanæ naturæ, neque unus propter trinitatem personarum. Ad hoc quidam utrumque concedunt, ut Richard., in 3, dist. 1, art. 1, quæst. 4, ad 2; Durand., quæst. 3, et ad 3; sed essent, inquit, utrumque secundum quid. Sed non placet, quia cum unus et multa adæquate dividant ens, potest quodlibet ens sub quæcumque ratione, aut unum, aut multa simpliciter appellari. Alii dicunt in eo casu fore tres personas tres homines. Ita tenent Nominales, et Marsil., in 3, quæst. 2, art. 3, dub. 2; Gabriel supra, quos Cajetanus hoc loco, art. 6, imitatur, male interpretans D. Thomam, ut ibi notavi. Sed hoc magis displicet, alias tres personæ non essent simpliciter dicendæ unus Deus. Respondent Nominales, non esse eamdem rationem, quia divinitas ita est una in tribus personis, ut sit omnino idem cum singulis; humanitas vero, quamvis esset in tribus personis, non esset idem cum ipsis. Sed hoc, licet referat ad prædications in abstracto, ut videlicet possint tres personæ dici una divinitas, non tamen una humanitas, ad prædicacionem tamen in concreto, parum videtur referre; quia unaquæque persona non

est Deus præcise ac formaliter, quia est sua deitas, sed quia habet deitatem, sicut Verbum est homo, quia habet humanitatem, licet non sit sua humanitas; ille ergo modus prædicationis per se ac formaliter non requirit illam identitatem; sic ergo tres personæ sunt unus Deus, non quia sunt una deitas, formaliter ac præcise loquendo, sed quia habeat unam deitatem; ergo similiter essent unus homo, si haberent unam humanitatem.

12. Alter respondet Cajetanus tres personas esse unum Deum non propter quamcumque unitatem deitatis, ut natura est, sed propter unitatem subsistentis communis, id est, quia sunt unum et idem habens hanc deitatem. Sed imprimis responsio non procedit, si constituamus unionem ejusdem humanitatis factam esse et in hoc Deo et in tribus personis; tunc enim tres personæ essent unum et idem habens humanitatem. Deinde quod tres personæ sint unus Deus, non pendet ex illa opinione de subsistencia communis, sed ex vi unius naturæ sunt unus Deus, ut omnes Patres loquuntur; alias, si unitas naturæ non sufficeret, quanquam posita subsistencia essentiali possent dici unus Deus, quatenus sunt unum habens deitatem, sub alia ratione possent dici tres dñi, quatenus sunt plures habentes deitatem, sicut dicuntur fore tres homines in dicto casu. Denique Pater et Filius sunt unus spirator, et unum principium Spiritus Sancti, ut constat ex 1 p., q. 36, art. 4, idque propter unam virtutem, et unam relationem spirandi, quamvis sub ea ratione non habeant unam subsistenciam communem.

13. *Responsio.* — Dicendum est ergo, in eo casu fore tres personas unum hominem; ita tenet expresse D. Thomas hic, art. 6, ad 4, ut ibi notavi, et in 3, dist. 1, q. 2, art. 4, ad 6; et in hoc magis inclinat Durand. supra, et Bonav., Alens., et alii supra citati; et Altisiod., lib. 3 Sum., tractat. 1, c. 1, q. 6; Capreol. et Hispal., in 3, d. 1, q. 4; Ferr., 4 contra Gent., c. 12. Et ratio est, quia ad unitatem termini substantivi sufficit unitas formæ, ut optime docuit D. Thom., 1 p., q. 36, art. 4, et quæst. 39, art. 3, quia terminus substantivus, ut homo, formaliter significat formam seu naturam, ut in habente illam, et ideo ut simpliciter dicatur unus homo, sufficit unitas naturæ. Nec refert quod illa natura sit intrinseca et connaturalis, vel adventitia, ut est humanitas respectu Verbi, quia hoc non variat rationem nominis, nec modum si-

gnificandi illius. Et confirmatur, nam Christus absolute est unus homo specie cum aliis hominibus, propter unitatem specificam naturæ, quamvis supposita plus quam genere differant: ergo, pari ratione, tres personæ erunt unus homo numero, propter unitatem numericam naturæ, etiamsi personæ distinctæ sint. Contra hanc vero sententiam fiunt hic a Thomistis multa argumenta, quæ sophistica mihi videntur, et parvi momenti, ideo prætermitto, tum quia si quid in eis est difficultatis, in sequenti sectione fortassis attingetur.

SECTIO III.

Utrum una persona divina possit assumere plures naturas.

1. In hoc dubio, quod ad quæstionem de re pertinet, facillime expediri potest; sine controversia enim convenient Theologi omnes hoc esse possibile, quia neque ex parte naturarum est repugnantia, cum utraque supponatur assumptibilis, et inter eas non sit formalis repugnantia respectu ejusdem personæ; nulla enim potest fingi ratio hujus repugnantiae, vel contradictionis, etiamsi aliqui ipsæ naturæ fingantur habere formas contrarias, vel repugnantes, quia illa repugnantia formarum est respectu ejusdem subjecti; at vero si diversæ naturæ assumerentur ab una persona, formæ talium naturarum manerent in diversis materiis, et subjectis, ut omniam posse Deum etiam contrarias formas simul in eodem subjecto collocare; nec vero potest esse repugnantia, vel insufficiencia ex parte personæ, cum illa infinita sit, atque adeo vim habeat infinitam terminandi.

2. *Objectio.* — *Responsio.* — *Objectio.* — *Responsio.* — Dices: Pater æternus habet infinitam vim generandi, et tamen non potest generare nisi unam personam: ergo, Respondetur illam potentiam veluti expleri uno actu perfecto et adæquato, cui etiam unus terminus totus, et adæquatus respondet; at vero Verbum assumens infinite naturas assumptas excedit. Sed contra, nam ex hac response fieret, Verbum nullam naturam posse terminare præter divinam, quia in hoc habet actum perfectum et adæquatum, quo videtur ejus virtus expleri. Respondetur negando consequentiam, sed solum fit ut non possit terminare aliam naturam illo modo, scilicet, ut adæquatam, connaturalem, et secum habentem necessariam conjunctionem seu unitatem; non vero impeditur quin possit libere

se communicare modo minus perfecto inferioribus naturis; sicut voluntas divina, amans seipsam, amat bonum sibi adæquatum naturali quadam necessitate, et nihilominus liberè potest alia amare, et se illis communicare; et eodem modo essentia divina, quæ in Patre est principium naturalis generationis, est in omnibus personis virtus seu potentia creandi; Deus enim, quia est simpliciter et in omni ratione infinitus, et intra se habet omnem perfectionem, et virtutem sibi connaturalem, omni modo completam et perfectam, et simul habet infinitam vim communicandi se creaturis omni modo communicationis possibilis. Et hactenus de quæstione de re.

3. *Objectio.* — *Responsio.* — *In concretis quid unum, et que plura dicantur.* — Major controversia est in quæstione fere de modo loquendi, an in eo casu illa persona, subsistens in pluribus humanitatibus, unus homo vel plures diceretur. Richard. enim, in 3, dist. 4, articul. 1, q. 5, idem dicit quod in simili dubio, præcedenti sectione tractato, scilicet, simpliciter, neque esse unum, neque plures homines, sed utrumque secundum quid. Aliorum vero sententia est, in eo casu simpliciter dicendum esse, unam personam habentem plures humanitates simpliciter esse plures homines. Ita tenuit D. Thomas in 3, dist. 1, q. 2, art. 5, ad 2 et 3; Scot., q. 3, et in 2, dist. 12, q. unica, circa finem; et Durand. supra; Altisiod., lib. 4 Summæ, tract. 1, c. 1, q. 5. Fundamentum sumitur ex dictis sectione præcedenti, quia ad unitatem substantivi sufficit unitas formæ; ergo et ad pluralitatem sufficit pluralitas, nam oppositorum eadem est ratio. Item quia tres personæ dicuntur unus homo propter unam humanitatem, quia homo significat humanitatem in habente ipsam, et ita cum dicitur unus homo, solum numeratur una humanitas in habente; ergo habens plures humanitates non potest dici unus homo, quia etiam tunc formaliter numeraretur humanitas, et significaretur tantum habere unam humanitatem; e contrario vero possunt dici plures homines, quia in hoc modo dicendi solum numerantur tres humanitates in habente ipsas. Dices: non solum numerantur humanitates, sed etiam habentes humanitates. Sed contra, nam per terminum unitatis non numerantur habentes, sed sola humanitas in habente, sive illud sit unum, sive plura; ergo et simili modo per terminum multitudinis numerantur formæ, et non supposita seu habentes ipsas. Denique indivi-

duum humanæ naturæ constituitur per individuam naturam, sicut homo in specie constituitur per specificam naturam; ergo ubi sunt plures individuae naturæ humanæ, erunt plura individua, atque adeo plures homines. Hæc sententia est valde probabilis. Nihilominus D. Thomas, hoc loco, art. 7, sententiam retractavit, et docuit in eo casu hujusmodi personam esse unum hominem; sequitur Marsil., in 3, q. 2, art. 3, dub. 2; Almainus, d. 1, q. 2, dub. 3; Gabriel, q. 2, art. 3, dub. 4; Cajetanus hic; Ferr., 4 cont. gent., c. 11, et omnes Thomistæ; et quoniam hæc controversia magis est de modo loquendi, quam de re, et hæc ultima sententia magis consentanea est communi modo loquendi, ideo simpliciter mihi magis probatur; in eo enim casu ex omnibus illis naturis constitueretur una persona humana, ut per se constat, et unum suppositum; at vero juxta communem modum loquendi, nullum suppositum dicitur simpliciter plures sub aliqua appellatione, seu forma, etiamsi habeat plures formas seu rationes a quibus possit illa denominatio sumi. Antecedens inductione constat, nam unus homo est unus artifex, vel unus pater, etiamsi habeat plures artes vel paternitates; et æternus Pater est unum principium Filii et Spiritus Sancti, quamvis habeat plures proprietates seu relationes, ut docuit D. Thomas, 1 part., q. 36, art. 4, ad 2. Denique Christus Dominus, quamvis habeat duas naturas substantiales, simpliciter est una substantia, et non plures; ex qua inductione colligimus, juxta communem modum conceipiendi, et loquendi, has voces numerales, quæ significant multitudinem, applicatas terminis concretis, semper implicitè dicere multitudinem suppositorum, ut Div. Thomas supra dixit; de termino autem significante unitatem non ita est, sed potius licet supposita sint plura, dicuntur aliquid unum, quatenus in aliqua forma vel ratione conveniunt; et ita licet plures personæ dicantur unus homo, propter convenientiam in una humanitate, una tamen persona non poterit dici plures homines propter plures humanitates.

4. Ratio vero aliqua ex re ipsa reddi potest, quia multitudine divisionem significat, divisione autem significat negationem unionis, seu unitatis; e contrario vero unitas formaliter significat unionem, seu indivisionem; unde ut aliqua sint unum sub aliqua ratione, sufficit ut sub illa ratione uniantur; at vero ut sint plura, requiritur ut absolute et simpli-

citer dividantur, et non uniantur ad componendum unum; quia ergo plures humanitates assumptæ ab eadem persona, conjuguntur in illa ad componendum unum, ideo non possunt dici ex illis resultare tres homines, sed unus homo. Quod confirmatur, quia plures homines illi sunt, quorum unus non est alius; sed si Verbum assumeret duas humanitates, et sub una vocaretur Jesus, et sub alia Joannes, verum esset dicere: Jesus est Joannes; sicut est verum dicere: Verbum est Jesus; ergo hic homo non esset alius ab illo, quia unus esset alius; ergo non essent plures. Et hoc argumentum ostendit, per hanc vocem *plures*, significari non tantum plures formas, sed etiam plura supposita, quia illa vox simpliciter distinguit unum hominem ab alio. Et confirmatur denique, quia illa persona subsistens in pluribus naturis, est unus simpliciter et sine addito, et unum ens per se absolute et sine addito; ergo et unus homo. Unde ad argumentum in contrarium respondeatur, hunc terminum unitatis non semper numerare unam formam solam, seu excludendo aliam, ut patet in exemplis supra adductis de uno artifice, etc. Requirit ergo vel unitatem formæ, vel saltem unionem formarum in eodem supposito.

5. Et ex his facile intelligitur quid dicendum sit, si omnes tres personæ assumerent tres humanitates, ita ut quælibet earum assumeretur ab omnibus; tunc enim diversis respectibus essent tres homines, comparando, scilicet, distinctas personas ad distinctas humanitates, et unus homo, comparando tres personas ad eamdem humanitatem, vel plures humanitates ad eamdem personam. Secundo sequitur, quod si Verbum dimitteret humanitatem quam nunc habet, et eam assumeret Pater, nihilominus maneret idem homo, quia, licet non maneret eadem persona humana, maneret tamen subsistens in eadem humanitate; e contrario vero, si Verbum dimitteret hanc humanitatem, et assumeret aliam, nihilominus maneret idem homo; sicut etiam si Petrus acquirat unam albedinem, et amittat quam habebat, manet idem album, et idem est in omnibus mutationibus, quæ fingi possunt; quia ratio eadem est, sive intelligentur plures naturæ seu formæ simul esse in eodem supposito, sive successive. Tertio sequitur fieri posse, ut hic homo dicatur quiescere, moveri, generare et generari, et similia, quæ per communicationem idiomatum nullum est inconveniens dici de eodem supposito propter

diversas naturas. Et aliqua etiam possent interdum dici de eodem individuo naturæ, propter diversas personas, ut hic Deus dicitur generare et generari, et ex his principiis facile solventur omnia sophismata, quæ hic fieri solent.

SECTIO IV.

Utrum persona creata possit hypostaticè uniri alteri naturæ.

1. Non est quæstio de unione quoad vim efficiendi illam, de hoc enim satis dictum est disp. 10, sect. 1, sed solum de ratione terminandi, an possit Deus unire hypostaticè suppositum creatum cum aliena natura. Prima sententia affirmit hoc fieri posse, quam tenet Ocham, in 3, q. 4, dub. ult., ad 14, ut refert Gabriel, dist. 1, quæst. 2, dub. 5, qui dubiam reliquit sententiam suam, sicut etiam Scot., quæst. 4, licet in hanc partem magis inclinet, quam tenuit Maj., q. 5; Basol., q. 6; Almain., q. 2, dub. ult.; Palacios, q. 5, utramque reputat probabilem. Marsil. vero, q. 2, dub. 3, difficile ait esse invenire implicationem, unde in hanc partem etiam inclinat. Fundamentum est, quia id non implicat contradictionem: non enim ex parte naturæ, cum illa separabilis sit a proprio supposito, et consequenter de se sit in potentia obedientialis, ut uniatur cuivis potenti illam terminare; nec vero ex parte suppositi creati, ad hoc enim virtus aut perfectio infinita minime requiritur, cur enim? namque non adeo nobilis est hic effectus terminandi, ut illam requirat; quam rationem melius urgebimus examinando implicationem quam afferit contraria sententia. Posset vero opinio hæc confirmari auctoritate eorum qui putarunt, non solum hoc esse possibile, sed etiam esse factum; refert enim Hieronymus, in præfatione ad Malach., et Aggæi 1, circa illud: *Et dixit Aggæus, nuncius Domini, aliquos sensisse, Malachiam, Aggæum et Joannem fuisse Angelos in assumptis corporibus, eo modo quo Christus est Verbum in corpore assumpto; et subdit Hieronymus, nec mirum hoc de Angelis credi, cum pro salute nostra Filius Dei corpus nostrum assumpserit.* De Melchisedech etiam ita quosdam sensisse videbimus infra, q. 22. Et sequente tomo referam aliquos similiter dixisse, Antichristum futurum dæmonem incarnatum. Tertullianus, lib. de Carne Christi, c. 4 et 6, et lib. 3 contra Marcionem, cap. 9, Angelos dicit veram carnem assumpsisse, cum apparuerunt Abrahæ,

et sæpe alias, et indicat assumpsisse hypostaticè, nam ex ea assumptione probat fuisse possibilem Verbi incarnationem. Denique interdum Sancti dicunt, potuisse Deum redimere homines per Angelum, et non censem id fuisse possibile tantum per naturam Angelicam, sed per naturam humanam, quod non posset esse sine unione hypostatica humanitatis ad Angelum; sentiunt ergo illam fuisse possibilem.

2. *Ratio Durandi, ex eo quod virtus subsistentiae creatæ non possit augeri.* — Secunda opinio negat ulla ratione fieri posse, ut suppositum creatum alienam naturam terminet, seu hypostaticè sustineat. Hæc censemur esse D. Thomæ supra, art. 1, ad 2, ubi dicit esse proprium divinæ personæ, propter ejus infinitatem, ut fiat in ea concursus naturarum secundum subsistentiam, ubi Cajetanus et alii Thomistæ hoc tenent; et Durandus, d. 1, q. 5; Palud., q. 1, art. 2; Sot., in 4, d. 9, q. 2, art. 2; Henri., Quodl. 11, q. 10; Picus Mirand., in Apol., q. 4 et 6. Sed fundamentum et implicatio contradictionis non facile assignatur. Durandus supra ita arguit, quia ut subsistentia aliqua terminet alias naturas, indiget aliqua perfectione et virtute; nam, licet actu terminare non sit nova perfectione suppositi assumentis naturam, tamen posse terminare perfectionem dicit; sed subsistentia creatæ nec habet vim naturalem ad terminandam aliam naturam quam sibi connaturalem, nec capax est illius, ut, scilicet, supernaturaliter illam accipiat a Deo; ergo. Probatur prima pars minoris: primo, quia unaquæque subsistentia creatæ, cum limitata sit et finita, est adequata suæ naturæ, ad quam solam terminandam ex natura sua ordinata est; ergo ad hunc tantum effectum habet naturalem vim; sicut e contrario natura creatæ ad propriam subsistentiam tantum creatam habet naturalem aptitudinem. Secundo, quia si potest terminandi alienam naturam esset naturalis supposito creato, etiam actus terminandi esset illi naturalis, et ordo naturalis postularet agens quo illa potentia posset in actum revocari; esset ergo tota illa unio hypostatica naturalis, et non miraculosa.

3. Secunda pars minoris probatur, quia vis et potestas suppositi creati nullo modo augeri potest virtute divina: neque enim per intentionem, quia cum personalitas sit ultimus et indivisibilis terminus substantialis, non est intensibilis; neque per additionem alicujus entitatis, quia talis entitas non posset esse nisi accidentalis, quæ nihil refert ad suppositionem, quia hic est proprius actus substantiæ, ut substantia est; nec vero posset suppositalitas creata in se immutata elevari ad terminandam naturam, quam naturaliter non potest terminare; nam, licet hoc intelligatur esse possibile in instrumento cause efficientis, quia ibi principalis causa est, quæ primo agit, et elevat instrumentum, tamen in hac suppositione non videtur posse intelligi, quia hic principalis ratio istius effectus, vel quasi effectus, scilicet sustentationis naturæ assumptæ, esse debet ipsa suppositalitas; neque in eo munere potest se gerere ut instrumentum, cum nihil aliud sit ibi quod principaliter in hoc genere concurrat; et in hac ratione videtur niti illa, qua Cajetanus hic utitur, scilicet, quia si suppositum creatum posset elevari ad sustentandas duas naturas, ergo et ad tertiam et plures in infinitum; hoc autem videtur perfectionem infinitam in illo requirere.

4. *Rejicitur.* — Sed hæc ratio, ut verum fatear, non convincit, quia sicut sustentare vel terminare naturam est alicujus perfectionis, ita e contrario informare subjectum est alicujus perfectionis in forma ipsa, ut vivificare corpus in anima, et sustentare accidentis in substantia; sed non augendo substantiam animæ, potest facere Deus ut informet majus corpus, quam naturaliter posset, vel etiam duo corpora, et ut eadem albedo immutata formaliter reddit alba duo corpora, et ut idem corpus sustineat in se duo et plura accidentia, quæ naturaliter non posset recipere nec sustentare. Item potest ponere in cœlo accidentis, cujus naturaliter non est capax, et idem corpus in duobus locis; et in his omnibus non proprie utitur Deus his rebus, ut instrumentis, sed utitur potentia obedientiali earum ad dictos effectus, constituendo virtute sua rem tali modo, ut possit illum effectum efficere; ut, verbi gratia, non separando a me meam albedinem, eam realiter conjungit Petro; et tamen quia informare nihil aliud requirit quam conjunctionem illam, supposita alias naturali aptitudine formæ ad informandum, ideo statim etiam informat illum sine augmentatione virtutis; quia ibi non augetur effectus intensive, sed extensive, et ad hoc satis est multiplicatio seu positio ejusdem formæ in diversis subjectis, quia ille effectus nihil aliud est quam dare seipsam; et hac ratione non videtur difficile intellectu, quod idem numero punctum terminet plures lineas loco etiam